

14. Fișiere.

14.1. Operații de intrare / ieșire.

În limbajul C nu există instrucțiuni de intrare / ieșire. Operațiile de intrare / ieșire sunt realizate prin apelul unor funcții ale sistemului de operare. Acestea sunt implementate prin funcții, sub o formă compatibilă pentru diversele sisteme de operare (sunt portabile).

Un *fișier* este o colecție ordonată de *articole* (înregistrări) păstrate pe un suport extern de memorie și identificate printr-un nume.

Pentru *fișierul standard de intrare*, datele sunt introduse de la tastatură.

Pentru *fișierul standard de ieșire*, rezultatele sunt afișate pe terminalul standard de ieșire.

Mesajele de eroare se afișează în *fișierul standard de eroare*.

Fișierul are un articol care marchează *sfârșitul fișierului*. Pentru fișierul standard de intrare de la tastatură, *sfârșitul de fișier*, pentru sistemele de operare DOS și Windows se generează prin **Ctrl-Z** (pentru Unix – prin **Ctrl-D**).

Operațiile specifice prelucrării fișierelor sunt.

- deschiderea unui fișier
- închiderea unui fișier
- creerea unui fișier
- citirea de articole din fișier (consultarea fișierului)
- actualizarea (sau modificarea) fișierului
- adăugare de articole la sfârșitul fișierului
- poziționarea în fișier.
- ștergerea unui fișier
- schimbarea numelui unui fișier

Prelucrarea fișierelor se face pe două niveluri:

- nivelul inferior, care apelează direct la sistemul de operare.
- nivelul superior, care utilizează structuri speciale **FILE**

Funcțiile de pe nivelul superior nu asigură o independență totală față de sistemul de operare.

Funcțiile standard de intrare / ieșire au prototipurile în fișierul antet **<stdio.h>**.

14.2. Fișiere text și fișiere binare

Într-un fișier text, toate datele sunt memorate ca șiruri de caractere, organizate pe linii, separate între ele prin marcajul sfârșit de linie **'\n'**.

Într-un fișier text spațiul de memorare pe disc nu este folosit în mod eficient pentru datele numerice (astfel întregul **12345** ocupă 5 octeți).

Într-un fișier binar, datele sunt păstrate în formatul lor intern (2 octeți pentru **int**, 4 octeți pentru **float**, etc).

La fișierele text *marcajul de sfârșit de fișier* (caracterul **0x1A**) există fizic în fișier. La întâlnirea acestui caracter funcția **fgetc()** întoarce **EOF (-1)**. Marcajul de sfârșit de fișier se generează de la tastatură prin **Ctrl-Z**.

În cazul *fișierelor binare*, marcajul de sfârșit de fișier nu există fizic în fișier, ci este generat de funcția **fgetc()**.

În MSDOS (și în Unix), la nivelul liniei de comandă intrările și ieșirile standard pot fi redirectate în fișiere disc, fără a opera nici o modificare la nivelul programului. Astfel:

- < redirectează intrarea standard către fișierul specificat
- > redirectează ieșirea standard către fișierul specificat

Fișierul standard de eroare nu poate fi redirectat.

Fișierul specificat poate fi:

- con** – pentru consola sistem (tastatura, respectiv ecranul)
- prn** – pentru imprimanta paralelă
- com1** – pentru interfața serială de date
- nume_fișier** – pentru un fișier disc
- NUL** – pentru perifericul nul.

Exemple:

- > **test.exe > prn**   redirectează ieșirea programului la imprimantă
- > **test.exe < f1.dat > f2.dat**   redirectează atât intrarea cât și ieșirea programului

14.3. Accesul la fișiere.

Fișierele disc și fișierele standard sunt gestionate prin pointeri la structuri specializate **FILE**, care se asociază fiecărui fișier pe durata prelucrării.

Fișierele standard au pointerii predefiniți: **stdin**, **stdout**, **stderr**, **stdprn**, **stdaux**.

Declararea unui pointer la fișier se face prin:

FILE *pf;

1. *deschiderea unui fișier:*

Înainte de a fi prelucrat, un fișier trebuie să fie deschis. Prin deschidere:

- se asociază unui *nume de fișier* un *pointer la fișier*
- se stabilește un *mod de acces* la fișier

Pentru deschiderea unui fișier se folosește funcția cu prototipul:

FILE *fopen(char *nume_fisier, char *mod_acces);

Prin deschiderea unui fișier se stabilește o conexiune logică între fișier și variabila pointer și se alocă o zonă de memorie (buffer) pentru realizarea mai eficientă a operațiilor de intrare / ieșire. Funcția întoarce:

- un pointer la fișier, în caz că deschiderea fișierului se face în mod corect
- **NULL** dacă fișierul nu poate fi deschis.

Vom considera mai întâi două *moduri de acces* :

- *citire* (sau consultare) "**r**" – citirea dintr-un fișier inexistent va genera eroare
- *scriere* (sau creare) "**w**" - dacă fișierul există deja, el va fi șters

Fișierele standard nu trebuiesc deschise.

Redirectarea unui fișier deschis poate fi realizată cu:

FILE* freopen(char* nume, char* mod, FILE* flux));

Fișierul deschis este închis și este deschis un nou fișier având ca sursă fluxul, numele și modul de acces specificați ca parametri. O utilizare importantă o constituie redirectarea fluxului standard de intrare: datele vor fi citite din fișierul specificat, fără a face nici o modificare în program.

2. închiderea unui fișier

După terminarea prelucrărilor asupra unui fișier, acesta trebuie închis. Un fișier este închis automat la apelarea funcției **exit()**.

```
int fclose(FILE *pf);
```

- funcția întoarce 0 la închidere normală și **EOF** la producerea unui incident
- fișierele standard nu se închid de către programator
- în cazul unui fișier de ieșire, se scriu datele rămase nescrise din buffer în fișier, așa că operația de închidere este obligatorie
- în cazul unui fișier de intrare, datele necitite din bufferul de intrare sunt abandonate
- se eliberează bufferele alocate
- se întrerupe conexiunea pointer – fișier

Secvența următoare deschide un fișier cu un nume dat și apoi îl închide.

```
FILE *pf = fopen("test1.dat", "w");  
fclose(pf);
```

14.4. Operații de intrare – ieșire.

Tabel 14.1. Funcții pentru operații de intrare / ieșire

Tip fișier	Conversie	Unitate transferată	Funcții folosite
text	fără	caracter	fgetc() , fputc()
		linie	fgets() , fputs()
	cu	linii	fscanf() , fprintf()
binar	fără	articol (structură)	fread() , fwrite()

3.1. operații de intrare / ieșire la nivel de caracter

Scrierea unui caracter într-un fișier se face folosind funcția:

```
int fputc(int c, FILE *pf);
```

Funcția întoarce primul parametru sau **EOF**, în caz de eroare.

Citirea unui caracter dintr-un fișier se face cu funcția:

```
int fgetc(FILE *pf);
```

Funcția întoarce ca rezultat următorul caracter citit din fișier, convertit în întreg fără semn sau **EOF** dacă s-a citit sfârșit de fișier sau s-a produs o eroare la citire.

Exemplu : *Scrieți un program care realizează copierea unui fișier. Numele celor doua fișiere (sursă și destinație) sunt citite de la terminal.*

```
#include <stdio.h>
```

```

/* copierea unui fisier */
void copiere1(FILE *, FILE *);
int main() {
    char numes[12], numed[12];
    gets(numes);
    gets(numed);
    FILE* s = fopen(numes, "r");
    FILE* d = fopen(numed, "w");
    copiere1(d, s);
    fclose(s);
    fclose(d);
}
void copiere1(FILE *d, FILE *s) {
    int c;
    while ((c=fgetc(s)) != EOF)
        fputc(c, d);
}

```

3.2. operații de intrare / ieșire pentru șiruri de caractere

char *fgets(char *s, int n, FILE *pf);

- citește caractere din fișierul cu pointerul **pf**, până la întâlnirea primului caracter **'\n'** (cel mult **n-1** caractere) în tabloul **s**; pune la sfârșit **'\n'** și **'\0'**
- întoarce **s** sau **NULL** la întâlnire sfârșit de fișier sau la eroare

Exemplu : Scrieți o funcție care simulează funcția fgets().

```

char *fgets(char *s, int n, FILE *pf) {
    char c;
    char *psir = s;
    while (--n > 0 && (c=fgetc(pf)) != EOF)
        if ((*psir++=c) == '\n')
            break;
    *psir = '\0';
    return (c == EOF && psir == s) ? NULL : s;
}

```

int fputs(char *s, FILE *pf);

- copiază șirul în fișierul de ieșire
- nu copiază terminatorul de șir **'\0'**
- întoarce un rezultat nenegativ (numărul de caractere scrise în fișier), sau **EOF** la producerea unei erori

Exemplu : Scrieți o funcție care simulează funcția fputs().

```

int fputs(char *s, FILE *pf)
{ int c, n=0;
    while (c = *s++){
        fputc(c, pf);
    }
}

```

```

    n++;
}
return (ferror(pf)) ? EOF : n;
}

```

Copierea unui fișier folosind funcții orientate pe șiruri de caractere are forma:

```

#define MAX 100
void copiere2(FILE *d, FILE *s){
    char linie[MAX];
    while(fgets(linie, MAX, s))
        fputs(linie, d);
}

```

Revenim acum asupra modurilor de acces la disc. Sunt posibile următoarele situații:

1. fișierul nu există; dorim să-l creem și să punem informații în el
  - **"w"** - deschidere pentru scriere, noile scrieri se fac peste cele vechi
2. fișierul există deja; dorim să extragem informații din el
  - **"r"** - deschidere pentru citire, fișierul trebuie să existe deja
  - **"r+"** - citire și scriere ; fișierul trebuie să existe
3. fișierul există deja; dorim să adăugăm informații la el, păstrând informațiile deja existente
  - **"a"** - deschidere pentru adăugare, toate scrierile se adaugă la sfârșitul fișierului existent sau nou creat
  - **"a+"** - citire și adăugare; dacă fișierul nu există, el va fi creat
4. fișierul există deja; dorim să punem alte informații în el ștergând pe cele existente
  - **"w+"** - citire și scriere; dacă fișierul există deja el este șters

Modul de acces binar se specifică cu sufixul **"b"**. Astfel avem: **"rb"**, **"w+b"**

Modul text este considerat implicit, dar poate fi specificat explicit prin **"t"**.

3.3. operații de intrare / ieșire cu format

- scrierea cu format

```
int fprintf(FILE *pf, char *format, lista_expresii);
```

- transferă în fișierul specificat, valorile expresiilor, convertite, potrivit formatului în caractere
- întoarce numărul de caractere scrise, sau o valoare negativă, dacă s-a produs o eroare.

Un descriptor de conversie din format începe prin **%** și poate avea un mai mulți specificatori opționali, care preced descriptorul:

```
%[indicator][lățime][.precizie][spec_lung]descriptor;
```

Indicatorul poate avea una din valorile:

- aliniere stânga
- + afișare numere cu semn
- 0 completare stânga cu zerouri
- adaugare spațiu înaintea primei cifre, dacă numărul este pozitiv
- # **##o** - scrie 0 inițial
- ##x** - scrie 0x
- ##e, f, g, E, G** - scrie punctul zecimal și nu elimină zerourile la sfârșit

Lăţimea – număr ce indică lăţimea minimă a câmpului în care se face scrierea.

* lăţimea este dată de argumentul următor

Precizia este un număr interpretat diferit în funcţie de descriptorul folosit. Astfel:

%e, %E, %f – numărul de cifre după punctul zecimal

%s – numărul maxim de caractere afișate

%g, %G – numărul de cifre semnificative

%d, %i – numărul minim de cifre (cu zerouri în față)

Specificarea lungimii se face prin:

H – short l – long L – long double

- *citirea cu format*

```
int fscanf(FILE *pf, char *format, lista_adrese_variabile);
```

- se citesc date din fișierul pf, sub controlul formatului, inițializându-se variabilele din listă
- funcția întoarce numărul de câmpuri citite sau **EOF** în caz de producere a unui incident la citire sau întâlnire a marcajului de sfârșit de fișier.

3.4. *intrări / ieșiri în modul de acces binar*

- sunt operații de transfer (citiri / scrieri) fără conversii
- se fac la nivel de articol
- poziția în fișier este actualizată după fiecare citire / scriere

```
unsigned fread(void *zona, unsigned la, unsigned na, FILE *pf);
```

- citește cel mult na articole, de lungime la fiecare, din fișierul pf în zona
- întoarce numărul de înregistrări citite sau 0 în caz de eroare sau sfârșit de fișier

```
unsigned fwrite(void *zona, unsigned la, unsigned na, FILE *pf);
```

- scrie na articole de lungime la, din zona în fișierul pf
- întoarce numărul de articole scrise.

Pentru a copia un fișier binar (sau text) folosind funcțiile **fread()** și **fwrite()** vom considera lungimea articolului 1 octet.

```
void copiere3(FILE * d, FILE * s) {
    int noc; /* numarul de octeti cititi */
    char zona[MAX];
    while((noc=fread(zona, 1, MAX, s)) > 0)
        fwrite(zona, 1, noc, d);
}
```

4. *Operații pentru fișiere cu acces direct.*

4.1. *Poziționarea în fișier*

```
int fseek(FILE *pf, long depl, int orig);
```

- modifică poziția curentă în fișierul cu pointerul pf cu **depl** octeți relativ la cel de-al treilea parametru **orig**, după cum urmează:
- față de începutul fișierului, dacă **orig=0** (sau **SEEK_SET**)

- față de poziția curentă, dacă **orig=1** (sau **SEEK_CUR**)
- față de sfârșitul fișierului, dacă **orig=2** (sau **SEEK_END**)
- întoarce rezultatul 0 pentru o poziționare corectă, și diferit de 0 în caz de eroare.

```
void rewind(FILE *pf);
```

realizează o poziționare la începutul fișierului, fiind echivalent cu:

```
fseek(pf, 0L, SEEK_SET);
```

```
long ftell(FILE *pf);
```

- întoarce poziția curentă în fișier, exprimată prin numărul de octeți față de începutul fișierului

Exemplu : *Scrieți o funcție care determină numărul de octeți ai unui fișier.*

```
#include <stdio.h>  
long FileSize(FILE *pf)  
{ long pozv, noct;  
    pozv = ftell(pf); /* salveaza pozitia curenta */  
    fseek(pf, 0L, SEEK_END); /* pozitionare la sfarsit */  
    noct = ftell(pf); /* numar de octeti din fisier */  
    fseek(pf, pozv, SEEK_SET); /*revenirea la pozitia veche*/  
    return noct;  
}
```

4. tratarea erorilor

```
int feof(FILE *pf);
```

- întoarce o valoare diferită de 0, dacă s-a detectat marcajul de sfârșit de fișier

```
int ferror(FILE *pf);
```

- întoarce o valoare diferită de 0, dacă s-a detectat o eroare în cursul operației de intrare / ieșire

Exemplul : *Fișierul "comenzi.dat" conține articole structuri cu câmpurile:*

-denumire produs- un șir de 20 de caractere

-cantitate comandată – o valoare reală.

Fișierul "depozit.dat" este format din articole având câmpurile:

- denumire produs – un șir de 20 de caractere

- stoc și stoc_minim– valori reale

- preț unitar – valoare reală

Să se actualizeze fișierul de stocuri, prin onorarea comenzilor. O comandă este onorată, dacă prin satisfacerea ei, stocul rămas în magazie nu scade sub stocul minim.

Se va crea un fișier "facturi.dat", conținând pentru fiecare comandă onorată, denumirea produsului comandat și valoarea comenzii.

Se vor crea de asemenea două fișiere, unul cu comenzi care nu au fost satisfăcute, deoarece produsele erau în cantități insuficiente, celălalt cu comenzi de produse care nu există în depozit.

```
#include <stdio.h>  
#include <stdlib.h>
```

```

typedef struct { char den[20];
                double cant;} comanda;
typedef struct { char den[20];
                double stoc, stoc_min, pret;} depozit;
typedef struct { char den[20];
                double val;} factura;

int main(){
    comanda com;
    depozit dep;
    factura fac;
    double t;
    int gasit, eof;
    FILE *fc, *fd, *ff, *fc1, *fc2;
    /* deschidere fisiere */
    if((fc=fopen("comenzi.dat","rb"))==NULL) {
        fprintf(stderr,"eroare deschidere comenzi\n");
        exit(1);
    };
    if((fd=fopen("depozit.dat","r+b"))==NULL) {
        fprintf(stderr,"eroare deschidere depozit\n");
        exit(1);
    };
    ff=fopen("facturi.dat","wb");
    fc1=fopen("com1.dat","wb");
    fc2=fopen("com2.dat","wb");
    while(1) { /* ciclul procesare comenzi */
        if(!fread(&com, sizeof(com), 1, fc) break;
        gasit=0;
        rewind(fd);
        do {
            eof=fread(&dep, sizeof(dep), 1, fd)==0;
            if(!eof) {
                if(strcmp(com.den, dep.den)==0){
                    gasit = 1;
                    if((t=dep.stoc - com.cant)>=dep.stoc_min) {
                        dep.stoc=t;
                        fseek(fd, -sizeof(dep), SEEK_CUR);
                        fwrite(&dep, sizeof(dep), 1, fd);
                        fac.val=com.cant * dep.pret;
                        strcpy(fac.den, com.den);
                        fwrite(&fac, sizeof(fac), 1, ff);
                    }
                    else
                        fwrite(&com, sizeof(com), 1, fc1);
                    break;
                }
            }
        } while(!gasit && !eof);
        if(!gasit)

```



```

        fwrite(&com, sizeof(com), 1, fc2);
    }
    fclose(fc);
    fclose(fd);
    fclose(ff);
    fclose(fc1);
    fclose(fc2);
}

```

Tabel 14.2. Funcții utilizate în lucrul cu fișiere

Semnătură	Efect
FILE* fopen(char* nume, char* mod);	deschide fișierul; întoarce pointerul la fișierul deschis sau NULL dacă operația eșuează
int fclose(FILE* pf);	închide fișierul
int fgetc(FILE* pf);	citește 1 caracter din fișier; întoarce caracterul citit sau EOF
int fputc(char c, FILE* pf);	scrie caracterul în fișier
char* fgets(char* s, int n, FILE* pf);	citește din fișier în s cel mult n-1 caractere, sau până la întâlnire '\n', în locul căruia pune '\0'. Întoarce s sau NULL , dacă s-a citit EOF .
int fputs(char* s, FILE* pf);	copiază șirul în fișierul de ieșire. Înlocuiește terminatorul '\0' cu '\n'.
int fscanf(FILE* pf, char* fmt, lista_adrese);	citire din fișier sub controlul formatului. Întoarce numărul de câmpuri citite sau EOF , în caz de eroare sau sfârșit de fișier.
int fprintf(FILE* pf, char* fmt, lista_expresii);	scriere în fișier sub controlul formatului. Întoarce numărul de caractere scrise sau valoare negativă în caz de eroare.
int fread(char* zona, int la, int na, FILE* pf);	citește din fișier în zona , na articole de lungime la fiecare. Întoarce numărul de articole efectiv citite.
int fwrite(char* zona, int la, int na, FILE* pf);	scrie în fișier din zona , na articole de lungime la fiecare. Întoarce numărul de articole efectiv scrise.
int fseek(FILE* pf, long depl, int orig);	poziționare cu depl octeți față de început, poziția curentă sau sfârșitul fișierului
void rewind(FILE* pf);	poziționare la începutul fișierului
long ftell(FILE* pf);	determină poziția curentă în fișier.
int feof(FILE* pf);	întoarce nenul dacă s-a detectat sfârșit de fișier

<code>int ferror(FILE* pf);</code>	întoarce nenul dacă s-a detectat o eroare în cursul operației de intrare / ieșire
------------------------------------	---

14.4. Probleme propuse.

1. Să se scrie un program pentru creerea unui fișier binar, având articole structuri cu următoarele câmpuri:

- **Nume** depunător - șir de maxim 30 de caractere
- **Data** depunerii – o structură având câmpurile întregi: **zi**, **lună**, **an**.
- **Suma** depusă – o valoare reală.

Articolele sunt grupate pe zile în ordine cronologică. Datele se introduc de la consolă, fiecare pe trei linii.

2. Să se scrie un program care folosind fișierul creat în problema 1 calculează și afișează:

- Suma maximă depusă, împreună cu data și numele depunătorului.
- Numărul depunerilor din fiecare zi, și suma totală depusă în fiecare zi, ținând cont că tranzacțiile dintr-o zi sunt contigue în fișier.

3. Să se scrie un program pentru actualizarea fișierului creat în problema 1, pe baza unor foi de restituire, introduse de la tastatură, conținând numele și suma solicitată. Programul semnalează la consolă următoarele situații:

- Solicitant inexistent
- Suma solicitată depășește soldul.

Fișierul actualizat este listat la consolă.

4. Să se scrie un program, care folosind fișierul creat în problema 1 actualizează acest fișier prin adăugarea dobânzii la data curentă.

Se precizează următoarele date:

- Data curentă la care se calculează dobânda (an, lună, zi)
- Dobânda anuală

Se va folosi o funcție care determină numărul de zile între data depunerii și data curent, pentru a calcula dobânda cuvenită.

1. Pentru a sorta elementele unui tablou **T**, fără a le deplasa, se creează un nou tablou **P**, în care un element **P_i** reprezintă poziția pe care ar avea-o elementul corespunzător din **T** în tabloul sortat, adică numărul de elemente care ar trebui să se găsească înaintea fiecărui element din tabloul sortat.:

$$P_i = \text{numaru}(\{T_j \mid T_j \leq T_i\}) + \text{numaru}(\{T_j \mid T_j < T_i\})$$

De exemplu:

I	0	1	2	3	4
T	8	2	5	9	6
P	3	0	1	4	2
X	1	2	4	0	3

Pe baza tabloului **P** se obține relativ simplu poziția (indexul) elementelor sortate din tabloul **T**. Cel mai mic element se află în **T** în poziția **k**, astfel încât **P_k=0**, următorul – în poziția corespunzătoare lui **P_k=1**, ultimul element corespunde poziției **k** pentru care **P_k=n-1**.

Dacă tabloul **T** nu are toate elementele distincte, pentru crearea tabloului **P** se face modificarea:

$$P_i = \text{numaru}(\{T_j \leq T_i\}) + \text{numaru}(\{T_j < T_i\})$$

De exemplu:

I	0	1	2	3	4	5	6	7	8
T	8	2	5	8	5	9	2	6	5
P	6	0	2	7	3	8	1	5	4
X	1	6	2	4	8	7	0	3	5

Problema prezintă interes în cazul în care în locul tabloului **T** avem un fișier cu tip. Sortarea fișierului în raport cu o cheie (unul din câmpurile articolelor fișierului) revine la crearea unui fișier index care reprezintă un fișier de întregi (echivalent tabloului **x**), în care fiecare element **x_i** dă poziția celui de-al **i**-lea element din fișierul sortat în fișierul inițial.

- Să se definească o funcție, care primind ca parametru un fișier binar, creează un fișier index în raport cu o cheie.
- Să se definească o funcție care primind ca parametri un fișier și un fișier index asociat, afișează articolele fișierului sortate în raport cu indexul dat.

6. Se dă un fișier text.

- Să se determine numărul de linii din fișier.
- Să se creeze un nou fișier cu liniile din primul, apărând în ordine inversă.
- Pe baza fișierului inițial, să se creeze un fișier de caractere, în care nu mai apar caracterele de sfârșit de linie, iar fiecare linie este precedată de lungimea ei (un octet)
- Se dă un fișier de întregi reprezentând numere de linii din fișierul inițial. Să se afișeze la imprimantă liniile din fișier în ordinea precizată de fișierul de întregi.

7. Fișierul text **prog.c** reprezintă un program sursă C. Să se copieze acest fișier la ieșirea standard suprimând toate comentariile.

8. Se consideră fișierul **abonați.dat** cu articole structuri având câmpurile:

- **Nume** – un șir de 20 de caractere

- **Adresă** – un șir de 30 de caractere
- **Data_expirării** – o structură cu câmpurile **an**, **lună**, **zi**.

Considerăm că data curentă se introduce de la tastatură.

Să se actualizeze fișierul de abonați, ștergând pe aceia al căror abonament a expirat la data curentă. Actualizarea se face creind un nou fișier în care se trec numai abonații al căror abonament nu a expirat și care la sfârșit va primi numele fișierului inițial.

Se va defini și folosi o funcție care compară două date (**d1** și **d2**) și întoarce **1**, dacă **d1** este înaintea lui **d2**, și **0** în caz contrar.

Un medicament este specificat printr-o structură care conține: denumirea comercială internațională (**dci**) – un șir de 20 caractere și **cantitate** – o valoare reală.

O rețetă compensată conține: **nume** pacient – un șir de 20 de caractere, **n** - numărul de medicamente prescrise și **n** structuri de tip medicament.

Farmacistul înlocuiește **dci** cu echivalentul medicamentului produs în țară, având cel mai mic preț pe care îl are în stoc și eliberează un bon care conține: numele pacientului, numărul de medicamente eliberate, și pentru fiecare medicament: numele echivalent autohton, valoarea medicamentului și la final, valoarea totală de plată.

Scrieți un program care automatizează aceste operații. Se precizează următoarele:

- rețetele sunt citite dintr-un fișier binar, cu numele dat ca parametru al comenzii
- echivalența dci – medicament autohton este dată într-un fișier binar, ce conține:

- **dci** – șir de 20 caractere
- **ne** – numărul de medicamente echivalente

și pentru fiecare medicament echivalent: numele medicamentului – 20 caractere și preț – valoare reală.

Dacă **dci** nu se găsește în fișierul de echivalențe, rețeta nu poate fi onorată, fapt consemnat printr-un mesaj la dispozitivul standard de eroare.

Dacă se găsesc echivalente pentru toate medicamentele din rețetă se crează un bon scris în fișierul de bonuri.

Numele celor 3 fișiere binare: fișierul de rețete, fișierul de echivalențe și fișierul de bonuri se dau ca parametri ai comenzii.

O comandă pentru un produs conține nume **produs** (20 caractere) și **cantitate** (real).

Un client este identificat prin: **nume** client (30 caractere) și număr produse comandate **npc** (întreg) și **npc** comenzi. Comenzile clienților sunt date într-un fișier binar.

Pentru satisfacerea acestor comenzi se consultă un fișier catalog ce conține articole de forma: nume **furnizor** (30 caractere), nume **produs** (20 caractere), **preț** unitar (real).

Scrieți un program care caută să satisfacă comenzile clienților folosind produsele din catalog cu prețurile cele mai mici.

Programul va crea un fișier de facturi, în care pentru fiecare comandă apare un articol de forma: nume client, număr produse livrate și suma totală de plată

Numele fișierelor se preiau ca parametri ai comenzii.

Un **produs** este precizat printr-o structură care conține: **nume** produs (20 caractere) și **cantitate** (real)

O firmă efectuează două tipuri de tranzacții: aprovizionări și vânzări. O tranzacție este specificată prin:

- **tip** tranzacție (un caracter 'A' sau 'V')
- **nume** furnizor sau client (30 caractere)
- **npc** - număr produse comandate (întreg)

și **npc** structuri **produs**.

În cazul unei aprovizionări mai există un câmp - **preț** unitar, care este dictat de furnizor

Pentru fiecare tranzacție, fiecare produs este căutat după nume într-un fișier de stocuri. Fișierul de stocuri conține articole cu lungime fixată, cu structura: nume produs (20 caractere), stoc (real), stoc minim (real) și preț unitar (real)

Pentru o aprovizionare, dacă produsul este găsit în fișierul de stocuri, cantitatea este adăugată la cea existentă în stoc, iar prețul întregului stoc se modifică la prețul unitar al produsului din această tranzacție.

Dacă produsul nu este găsit, el este adăugat la sfârșitul fișierului de stocuri, cu stoc minim zero.

Pentru o vânzare, dacă produsul este găsit în fișierul de stocuri, și este în cantitate suficientă pentru a satisface comanda fără a scădea sub stocul minim, comanda pentru acel produs este satisfăcută, și stocul este actualizat.

O comandă de vânzare poate fi satisfăcută total, pentru toate produsele solicitate, sau parțial, numai pentru produsele existente în stoc în cantități suficiente.

Folosind un fișier binar de comenzi se cere:

1) să se calculeze câștigul sau datoria rezultată din desfășurarea acestor tranzacții.

O aprovizionare va apare cu o valoare negativă (o datorie), iar o vânzare cu o valoare pozitivă (un câștig).

2) să se actualizeze fișierul de stocuri conform tranzacțiilor

3) să se creeze un fișier de facturi de încasat pentru tranzacțiile vânzări. Într-o factură apar: nume client (30 caractere), număr produse livrate (întreg), numele produselor livrate (câte 20 caractere) și valoare de încasat (real)

Un client are o singură comandă (pentru mai multe produse). Numele fișierelor sunt preluate din linia de comandă

Implementați comanda **medie**, care calculează media aritmetică a unor valori reale, introduse din diferite surse. Comanda poate avea una din formele:

medie

medie nf

medie n1 n2 ... np

În primul caz, datele sunt citite de la tastatură, dintr-o singură linie, fiind separate prin spații albe, iar rezultatul este afișat pe ecran.

În a doua situație, datele sunt preluate dintr-un fișier text, cu numele dat ca argument al comenzii.

Media numerelor din fiecare linie este scrisă într-un fișier binar, cu același nume cu fișierul de intrare, dar cu extensia **.bin**.

În ultimul caz, datele sunt preluate ca parametri ai comenzii, iar rezultatul este afișat pe ecran.

Menționăm că, în acest ultim caz există cel puțin două argumente.

Se recomandă definirea și folosirea unei funcții **double med(char *s)**; care separă numerele reale din șirul de caractere s, le convertește și calculează media lor aritmetică. Pentru conversie se poate folosi funcția: **double atof(char *s)**; din **stdlib.h** care transformă șirul într-un real.

Utilizând un card de credit putem realiza atât operații de restituire cât și de depunere. Definiți tipul **card** ca o structură conținând următoarele câmpuri::

pin –un întreg reprezentând parola de acces a posesorului cardului

operație –un caracter (R = restituire / D = depunere)

suma –un întreg lung reprezentând suma solicitată sau depusă

Scrieți un program care simulează funcționarea unui bancomat, preluând tranzacțiile (restituirile sau depunerile) dintr-un fișier binar de articole de tip card și actualizează o bază de date conturi ale clienților. Acesta este tot un fișier binar, cu articole conținând: codul pin, contul clientului, datoria maximă pe care o poate face clientul.

Pentru păstrarea confidențialității numele clienților sunt păstrate într-un fișier binar, care stabilește corespondența cod pin – nume client..

Programul crează și un bon care notifică tranzacția. Acesta va conține numele clientului, tipul operației, suma primită (sau depusă) și contul actualizat, și reprezintă un fișier binar cu articole având câmpurile menționate.

În cazul unei operații de restituire, clientul nu poate retrage o sumă care să facă datoria sa față de bancă, mai mare decât cea specificată. Astfel dacă clientul are în cont 10.000 RON și poate avea o datorie de 15.000 RON, atunci el nu poate retrage mai mult de 25.000 RON.

Numele celor 4 fișiere (tranzacții, conturi, corespondențe și bonuri) sunt preluate ca parametri ai comenzii.

Dacă operația nu poate fi efectuată se afișează un mesaj de eroare, în care apare numele clientului.

Dintr-un fișier text se citesc mai multe matrice pătrate. O matrice este reprezentată pe o linie din fișier prin dimensiunea n și cele n^2 elemente reale, considerate în ordinea parcurgerii pe linii a matricei, separate între ele prin spații libere.

Creați un fișier binar, cu același nume cu fișierul de intrare, dar cu extensia **.ort**, conținând numai matricele ortogonale. (O matrice ortogonală satisface proprietatea $\mathbf{A} \cdot \mathbf{A}^T = \mathbf{I}_n$, unde $\mathbf{I}_n$ este matricea unitate de dimensiune n).

Numele fișierului text de intrare este dat ca parametru al comenzii.

La o bancă, pentru efectuarea unei operații (depunere sau restituire) clientul completează un formular în care trece: numele, tipul operației și suma. Pentru păstrarea secretului operațiilor banca folosește în locul numelor clienților, coduri. Corespondențele: nume client – cod și cod – cont sunt păstrate în fișiere binare. Tranzacțiile solicitate de clienți se introduc prin intermediul unui fișier text, în care o linie conține: numele clientului (scris cu nume și prenume separate prin _), tipul operației se specifică printr-un caracter **R** pentru restituire sau **D** pentru depunere și suma – o valoare reală. Aceste 3 elemente sunt separate în linie prin spații.

În fișierele binare câmpul nume are 20 de caractere, câmpul cod este un întreg lung, iar câmpul cont este un real.

Scrieți un program care prelucerează tranzacțiile și actualizează conturile clienților. Pentru o depunere a unui client care nu are cont, i se asociază un cont, se adaugă perechea nume – cod în primul fișier de corespondențe și perechea cod – sumă în cel de-al doilea fișier binar. O restituire nu este făcută și se dă un mesaj de eroare în următoarele situații: 1.solicitantul nu există în primul fișier de corespondențe sau 2.suma solicitată depășește contul.

Numele celor două fișiere de corespondențe se dau ca parametri ai comenzii. Codul disponibil asociat unui client nou este păstrat într-o variabilă întreagă statică, și este incrementat pentru fiecare client nou adăugat.

Implementați comanda **indent numef**, care citește un fișier XML cu numele **numef**, corect sintactic și-l afișează fără marcaje, cu indentare (textul cuprins între două marcaje va fi afișat pe o linie nouă, decalat la dreapta cu 2 spații libere).

Un fișier XML este un fișier text care conține diverse șiruri de caractere încadrate de marcaje. Un marcaj ("tag") este un șir între parantezele ascuțite '<' și '>'. Marcajele se folosesc în perechi: un marcaj de început (ex: <a>) și un marcaj de sfârșit (ex:). Perechile de marcaje pot fi incluse unele în altele.

Exemplu: <a> ... ... Nu sunt permise construcții de forma:

<a> ... ...

De exemplu fișierul: <a>T1T2<c>T3<d>T4</d>T5</c>T6 va apare afișat ca:

T1

T2

T3

T4

T5

T6

Indicație: Se copiază fișierul în memorie. Intr-un ciclu se repetă operațiile:

- caută un marcaj (care începe cu '<')
- dacă este început de marcaj (următorul caracter nu este '/') se decalează poziția de afișare cu 2 poziții la dreapta
- dacă este sfârșit de marcaj se decalează poziția de afișare cu 2 poziții la stânga
- se sare peste marcaj, inclusiv peste >
- se afișează textul până la următorul marcaj (textul cuprins între '<' și '>')

Se recomandă definirea unei funcții care afișează cu decalaj dat caractere între două adrese și o funcție care determină lungimea unui fișier text.

Un fișier binar conține mai multe matrice, date prin numărul de linii **m**, coloane **n** și cele **m x n** elemente reale, considerate în ordinea liniilor.

Se cere să se creeze un nou fișier binar, în care toate matricele de aceeași dimensiune să fie înlocuite cu suma lor.

În acest scop, se creează în memorie un tablou de matrice sume: la citirea unei matrice din fișierul binar se caută în acest tablou pentru a vedea dacă mai există o matrice cu aceleași dimensiuni – în caz afirmativ se adună la acea matrice, matricea citită din fișier, altfel se creează o nouă intrare în tablou cu matricea citită.

Numele celor două fișiere sunt date ca parametri ai comenzii. Nu se admite citirea integrală a fișierului de intrare în memorie.

Dintr-un fișier text, să se extragă cuvintele cu lungimea cuprinsă între **m** și **n**, având cel puțin **p** apariții, și să se plaseze într-un fișier binar.

Un articol din fișierul binar va conține următoarele informații asupra unui cuvânt extras:

- **l** = lungimea cuvântului (întreg) $m \leq l \leq n \leq 15$

- **cuv** = tabloul conținând cuvântul extras (tablou de 15 caractere)

- **ap** = numărul de apariții a cuvântului (întreg) $ap \geq p$

m, **n**, **p** și numele fișierului text sunt preluate ca parametri ai comenzii. (numele fișierului text poate avea sau nu extensie).

Fișierul binar creat va avea același nume ca și fișierul text, dar extensia **.idx**.

Indicație: Întrucât numărul de apariții al unui cuvânt este cunoscut numai după citirea întregului fișier text, care, în mod categoric, **nu va putea fi pastrat în memorie**, vom crea un fișier ajutător care va conține articole de forma:

```
struct art{  
    int l;           // lungime cuvânt   (m<=l<=15)  
    char cuv[15]; //cuvântul extras  
};
```

Fiecare cuvânt din fișierul temporar este căutat în fișierul de ieșire. Dacă se află acolo, înseamnă că a fost prelucrat și se trece mai departe; în caz contrar, se numără aparițiile lui în fișierul temporar și se trece în fișierul de ieșire, împreună cu numărul de apariții. În final, se scot din fișierul de ieșire articolele cu mai puțin de p apariții.